

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

III. De causa seu occasione propter quam contrahitur irregularitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

gularitatis constat ex communi sententia feminam esse non posse, quia femina nunquam habuit potentiam, ut ordines recipere, ideoque prius illis proprie non potest, quia priuatio supponit habitum. Quocirca subiectum irregularitatis necesse est debet esse vir & non quicquam, sed baptizatus, nam vir non baptizatus non tam iure canonico, quam diuino ab Ordinibus est exclusus. Cap. 1. & c. conuens de presbitero non baptizato. Neque obest eum qui ante baptismum duplex matrimonium contraxit, esse irregularem baptismum suscepto, quia non est irregularis, ob irregularitatem contractam ante baptismum, hanc enim contrahere non potuit, cum non fuerit Ecclesie subiectus, sed post baptismum est irregularis ob indecentiam relictam ex duplici illo matrimonio, quae indecentia post baptismum perseuerat.

Secundo est incapax irregularitatis summus Pontifex, quia non subditur suis legibus quoad vim coercitiam. Vnde si de facto bigamus, aut illegitimus, vel homicida eligatur, esto eius electio peccaminosa esset, ut potest de persona pro eo statu indigna, ut latet Maiol. lib. 2. de irregularitat. cap. 4. a princ. quia tamen ea electio firma, & valida est ob vitandum schisma, & Ecclesie communi bono consulendum, Cap. licet. de electione, & cap. ubi periculum eodem tit. lib. 6. ideo post electionem tollitur ab illis irregularitas, quia iuris Pontifici legibus quoad vim coercitiam non est subiectus, ut bene aduertit Suar. disp. 40. sect. 7. num. 7.

Solum de Episcopo esse poterat nonnulla difficultas, an sub irregularitate iure lata aduersus quouiscunque fideles comprehendatur? Et dicendum est comprehenditur, quia nullo Textu excipitur. Nam in cap. quia periculum sum, de sentent. excommunicat. ca. in 6. a censura suspensionis, & interdicti excipitur Episcopus, ex qua exceptione colligitur sub aliis censuris, & comprehenditur, quia exceptio firmat regulam in casibus non exceptis. Vnde si Episcopus aliquem occideret, vel excommunicatione ligatus celebraret, irregularis foret, sicuti quilibet alius clericus. Ut notauit Suar. disp. 40. sect. 7. num. 6. Bonac. disp. 7. q. 1. p. 2. num. 8. Gaspar Hurtado diffcult. 7. num. 25. tamen contra videatur sententia Maiol. lib. 4. de irreg. cap. 1. num. 7.

PUNCTUM III.

De causa, seu occasione propter quam contrahitur irregularitas.

- 1. Requiritur actus externus perfectus, & consummatus secundum proprietatem verborum legis.
- 2. Irregularitas proueniens ex delicto, requirit delictum graue.
- 3. Cum dubius sis, an imposita sit aliqua irregularitas, competentem diligentiam prestare debes.
- 4. Præmissa hac diligentia si dubius adhibes, plures censent te non debere irregularem reputare, quousque sententia iudicis adueniat.
- 5. Opusium alij affirmant.
- 6. Alij distinctione vtiuntur.
- 7. Discutitur questio, & resoluitur in dubio iuris te non reputandum esse irregularem.
- 8. In dubio verò facti homicidij reputandum irregularem esse.
- 9. Extra casum homicidij etj plures censent te esse irregularem, probabilis videtur oppositum.
- 10. Si satis fundamentis oppositis.

Nulla irregularitas contrahitur per solum actum internum. Hos enim actus suo dominus referuauit iudicio, ac proinde non possunt humano condemnari. Vt traditur cap. si quando 15. q. 6. & multis comprobatur Sayrus lib. 6. cap. 1. num. 17. Neque obstat quod in aliquibus Bullis concessum fuerit priuilegium dispensandi in irregularitate mentali. Nam ut recte Couarru. Clement. si furiosus. 2. p. 8. 3. num. 4. Henric. lib. 1. de penit. cap. 14. Sayrus lib. 6. cap. 2. num. 20. Coninch. dub. 2. num. 11. Bonac. disp. 6. q. 1. p. 3. circa finem. Gaspar Hurtado diffcult. 2. si aliquod priuilegium sub hac forma concessum inueniatur, intelligendum est de irregularitate omnino occulta, non purè mentali, vel intelligendum est concessum ad scrupulos sedandos, sed non ex necessitate.

Quocirca ad irregularitatem necessarium requiritur actum ob quem incurritur externum esse, imò & consummatum, & perfectum secundum proprietatem verborum Canonis irregularitatem indicentis, ut optime probat Couarru. Clement. si furiosus. 2. p. in princ. ca. 56. Et in discussu huius distinctionis latius dicemus. Sufficit tamen actum esse externum, quamuis omnino occultum, & quod testibus probari non possit, ut colligitur Episcopis facultas dispensandi in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto prouenientibus, & ex cap. vi. de temporib. ordinat. Cap. inquisitionis de accusationib. & ex cap. vlt. de temporib. ordinat. Cap. inquisitionis de accusationib. & cap. nisi cum priuilegio de renuntiat. ibi: Si tamen culpa lateret.

Ferd. de Castro, Sum. Mor. Pars VI.

& docent aduersus Castrum de lege penali, lib. 1. c. vit. c. mel. 3. Couarru. dicta Clement. si furiosus 2. p. 8. 3. n. 4. Nauarr. t. 27. num. 194. & 229. & 254. Suar. disp. 40. sect. 3. num. 21. Henric. lib. 1. cap. 3. num. 2. Sayrus lib. 6. cap. 2. num. 19. Auila 7. p. disp. 2. dub. 1. c. mel. 2. Coninch. disp. 18. dub. 2. num. 16. ratio est manifesta, quia delictum quantumcumque occultum sit iudicio Ecclesie subicitur, eique annexi potest aliqua pœna, seu impedimentum per legem, ut homicidio, aliique criminibus irregularitas ex iure canonico annexa est. Neque his obstat Textus in cap. vlt. de temporib. ordinat. vbi dicitur adulteros, periuros, & falsos testes posse ad sacros Ordines promoueri, eisque vti dum eorum crimen est occultum, quia ob hæc crimina non incurritur irregularitas, sed ob infamiam ex illis prouenientem, quæ infamia non adest dum crimina occulta sunt. At cum irregularitas ob ipsum delictum contrahitur, non indiget delicti publicatione.

Potè irregularitates prouenientes ex delicto omnes annectuntur delicto saltem ex obiecto, & materia graui. Sed an si ex circumstantia aliqua excusetur delictum à peccato mortali, eo ipso excusetur delinquens ab irregularitate; non est constans sententia. Nam Caietan. 2. 2. q. 64. art. 8. & Armilla, verbo irregularitas num. 14. negant, quia iam delictum culpabiliter commisit, cui irregularitas annexa est. Sed oppositum longè verius est, ut docuit Nauarr. cap. 25. num. 252. Suar. disp. 40. sect. 3. num. 27. Henric. lib. 1. cap. 3. num. 1. Coninch. disp. 37. dub. 2. num. 13. Vazq. 1. 2. disp. 158. c. 5. Sanch. lib. 9. disp. 32. num. 29. Bonac. t. 1. disp. 7. q. 1. p. 1. num. 1. & alij apud ipsos. Etenim irregularitas est malum grauissimum, ut potest priuatio Ordinis susceptione, illiusque vsus in perpetuum, & absque spe dispensationis. Ergo necessarium exigit culpam, vel defectum grauem, alias pœna corpore grauius excederet, quod iniquum est. Quæ ratio probat non posse à Pontifice irregularitatem penalem alicui iudici ob venialem culpam. Quinimo non deluit Doctores, Panorm. in c. pastorali. 3. verum de appellacionib. num. 15. Dominic. in cap. solet. de sentent. excommunicat. in 6. & in cap. is qui eodem tit. & lib. Felin. in cap. Rodolphus num. 43. de Rescriptis. Nauarr. in cap. accepta de restitut. spoliator. ad opposit. 7. num. 34. & in sum. cap. 27. num. 252. affirmantes ad quamlibet irregularitatem ex delicto prouenientem requiri donum, seu contemptum.

Sed est grauissima difficultas. An ob causam dubiam censendus sis irregularis; Ex duplici capite dubium prouenire potest. Primum cum dubius es, an in iure ob tale factum irregularitas imposita sit quod pubium vocatur dubium iuris. Secundum cum certus es tali facto irregularitatem annexam esse, dubitas autem, an illud commiseris. Quocumque autem dubio existente siue iuris, siue facti obligaris competentem diligentiam adhibere ad veritatem inuestigandam: interim tamen absque graui peccato nequis ea preistare, quæ irregulari prohibentur, quia manifesto periculo te exponeres irregularitatis violandæ, ut optime aduertunt Suar. de censur. disp. 40. sect. 5. num. 12. Salas 1. 2. quasi. 22. tract. 10. disp. unica. sect. 18. num. 164. Thom. Sanch. lib. 1. in decalog. cap. 10. numero 37. Gaspar Hurtado de irregularit. diffcult. 3. num. 10. Coninch. disp. 18. dub. 20. Et colligitur aperte ex cap. illud dominus 1. de clerico excommunic. ministr. vbi Episcopus dubitans de sua excommunicatione, & celebrans absque vlla inquisitione grauius reprehenditur. Hanc doctrinam temperat Salas num. 269. nisi interim dum id dubium examinatur grauem parentis incommoditatem te irregularem reputando, ut quia præterit occasio ordinum suscipiendorum, beneficij, vel lucrû alterius comparandi, quia non videtur lex in casu dubio ita rigidè obligare, ut ob illius obseruationem tenebris graue damnum sustinere. Consentit Sanch. qui rectè aduertit non esse censendum graue damnum præterire occasionem ordinis suscipiendi.

Præmissa autem debita diligentia, si rationibus probabilibus ducatis irregularitatem tali facto annexam non esse, vel te non commisisse factum cui irregularitas ipso iure annexa sit, optime potes te liberum, & immunem ab irregularitate reputare; quia prudenter te genis opinioni probabiliter adhaerendo, neque in ea probabilitate æquum videbatur te tam graui pœnæ subicere, ut bene aduertit Gaspar Hurtado de irregularit. diffcult. 3. num. 10. Quare difficultas eo pertinet, an sit post debitam diligentiam dubius hæreas, neque valeas iudicium probabile efformare possum non esse irregularitatem tali facto, vel te non commisisse factum, cui ex iure irregularitas annectitur (quod raro contingit) te reputare debeas irregularem? Qua in re variae sunt sententiæ. Prima affirmat in hoc dubio siue iuris, siue facti neminem se reputare debere irregularem, quousque sententia iudicis accedat. Sic docuit Henric. lib. 14. de irregul. cap. 3. m. 3. & cap. 14. num. 3. & cap. 15. num. 3. Et probabile requirit Couarru. Clement. si furiosus. 2. p. 8. 2. num. 5. vbi inquit in foro conscientie consulendum esse abstinere à diuinis, & se irregularem existimare, quasi indicans esse de consilio, non de præcepto. Et Hostrius. de homicidij. §. quæ pœna, inquit: Si multi percussant aliquem, & ignoretur quis eorum cuius lethalis

Re 3 inflixerit.

influxerit, quemlibet relinquendum, & obligandum sua conscientia. Suar. disp. 40. sect. 6. num. 10. in hanc partem, inclinatur, neque dissentit Salas 1. 2. q. 2. 1. disput. 2. n. sect. 6. num. 70. Reb- bell. de obligat. iustit. lib. 1. q. 3. sect. 2. num. 13. refert plures Neo- tericos ita sentire. Et probari potest, quia irregularitas non incurritur nisi in casibus à iure expressis; cap. 11. qui de sentent. excommunic. lib. 6. at in iure expressum non est in foro conscientie in casu dubio quemlibet se reputare debere irregula- rem. Nam Textus qui in contrarium adducuntur solum in foro externo videntur loqui, ut constat ex initio cap. ad au- dientiam nostram peruenit, hoc est ad tribunal nostrum, & in- fia, vos conuenit iniungere Presbytero memorato, ut in sacris ordi- nibus non ministrat. Si igitur ipse Presbyter antequam à su- periore fuisset iniunctum, esset irregularis non solum à sacris ordinibus, sed etiam à minoribus teneretur abstinere, cum tamen officium minorum ordinum ibi ei concedatur. Item Textus in cap. significasti eodem tit. de homicidio est ex sola confessione rei absque accusatione, vel denunciatione pro- cesserit, nihilominus verba Pontificis dirigitur ad externum forum, siquidem ibi dicitur Sacerdotem non iniungentem vul- nus lethale, neque occidere intendentem, est aliunde moria- tur percussus post penitentiam ad cautelam iniunctam in sa- cerdotali posse officio ministrare. Quod si discerni non possit, an ex eius idp. & vulnere occisus interierit, in hoc dubio tan- quam homicida debet haberi. Loquitur ergo Pontifex de foro externo, tum quia mandat penitentiam in ungi. Tum quia di- cit in casu dubio habendum esse ut homicidam, hoc est ab aliis ut talem esse reputandum, & tenendum. Adde aliquando Pontificem ob reverentiam sacrorum ordinum præcipere, quæ secluso tali præcepto non obligant, ut in cap. significasti. el. 1. de homicidio, ubi in casu homicidij omnino casualis, & in- voluntarij mandatur Clerico durante penitentia abstinere ab exercitio sacrorum Ordinum, à quo secundum conscientiam non tenebatur abstinere. Penitentia verò peracta non prohi- betur, & in susceptis ministrare, & ad Super ores ascendere: ita in casu dubio dicendum est mandasse Pontificem, ut tan- quam irregularis habeatur scilicet post sententiam, secus ve- rò ante illam. Neque his obstat quod in dicto capite ad audi- entiam, & cap. significasti, dicatur in dubiis tutiorem partem esse eligendam, quia id videtur intelligendum non ex obli- gatione, sed ex consilio; siquidem dixit tutius esse cessare à ministerio, quam temere celebrare. Supponit ergo Pontifex contrarium tutum esse. Et licet subdat in celebratione mag- num periculum esse, non intendit loqui de periculo peccati, ut bene explicat Suar. disp. 40. sect. 6. num. 8. quia eo casu non tutius, sed certum esset operari cum illo periculo esse peccatum, sed loquitur de periculo, seu incómodo, quod esset in eo, quod verus homicida celebraret.

5. Secunda sententia præcedenti contraria asserit in dubio iuris, vel facti quemlibet reputandum esse irregularem in foro conscientie, non tamen in foro externo ut talem esse con- demnandum. Sic docuit Nauar. cap. 27. num. 19. s. Philicæ. de officio sacerdotis, tom. 1. parte 1. libro 2. capite 6. notab. 2. & alij plures relati à Sanchez libro 1. in decalog. capite 10. numero 39. & 40. Priorem partem probant, quia in foro conscientie semper quis videtur obligatus in dubiis tutiorem partem se- qui, cum in ea sequenda nullum adit periculum. At in foro externo dum delictum non probatur reus absolvendus est, maxime cum iure constitutum sit ubi partium iura obscura reo faciendum est potius quam adori. Regula cum sunt. de Regulis iuris, lib. 6.

6. Tertia tamen sententia asserit in prædicto dubio siue iuris, siue facti reputandum quemlibet esse irregularem tum in foro conscientie, tum in foro externo, non tantum ad effectum querendi dispensationem, & abstinendi à celebratione, sed etiam ad effectum, ut iudex ut irregularem illum condemner. Sic docuit Nauar. cap. si quis autem de penitent. num. 53. Couar- ruy. Clement. si furiosus initio. num. 3. Suar. disp. 40. sect. 6. num. 1. Aulæ 7. part. disput. 2. dub. 5. conclus. 1. Henrici lib. 14. cap. 3. n. 4. Vazq. 1. 2. quest. 19. art. 6. disp. 6. s. cap. 3. & disp. 66. cap. 1. Salas plures referens 1. 2. tract. 8. disputat. vnica. sect. 19. numero 170. Gaspar Hurtado difficult. 3. & 4. Dicitur, quia Textus deci- dentes homicidam in casu dubio reputandum esse irregula- rem, loquuntur tum in foro conscientie, tum in externo fo- ro. Nam Textus in cap. ad audientiam, manifestè de foro ex- terno loquitur. Caput verò significasti el. 2. de homicidio lo- quitur de foro conscientie, & de foro externo, ut colligitur ex illis verbis: Cum de casero credendum sit ipsi qui non accusa- tur, vel denunciatur ab aliquo, sed per se ipsum consilium ap- petit salutare, & infra mandatur iniungi penitentia, & in ca- su dubio homicidam habendum esse irregularem, ergo tam in foro conscientie, quam externo sic habendus est.

Præterea fori externum ab interno non discrepat, cum fo- rum externum falsæ præsumptioni non innititur. Argum. cap. ut animarum de constitutionibus in 6. & cap. 1. de iureiurando eodem lib. & cap. 1. de sepulchris eodem lib. 6. Ergo si in foro ex- terno iudicandus est irregularis in casu dubio, etiam in foro conscientie habendus est. Et quamvis prædicti textus non de

dubio iuris, sed facti loquantur, cum eorum decisio nitatur illi principio, quod in dubiis tutior pars sit eligenda, efficiunt non solum in quibus facti, sed iuris decisionem intelligendam esse.

Cæterum in hac gravissima questione distinguendum est inter dubium iuris, & facti, & inter dubium in casu homicidij, vel in aliis materiis. Et in primis dicendum est, si dubium iuris sit, hoc est si dubites, an tali facto irregularitas imposita sit, nullo modo te irregularem reputare debes, ut bene docuit Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 2. num. 15. Molina. tract. 1. de iustit. disp. 67. num. 5. Sanchez lib. 1. decalog. cap. 10. n. 42. Suar. disp. 40. sect. 5. num. 4. Aulæ 7. part. disp. 2. dub. 4. Coninch. disp. 11. dub. 2. num. 11. & alij. Et colligitur aperte ex cap. 11. qui de sentent. excommunicat. in 6. ubi deciditur ob nullum factum irregularem incurri nisi in iure expressum sit. At qui post dili- gentem inquisitionem dubitat, An in iure tali facto irregu- laritas aueretur, nullatenus comparatione illius expressam iure est. Ergo non tenetur iudicare tali facto irregularem impositam esse. Et confirmo acmo tenetur ad legis observa- tionem, nisi ea lex fuerit illi insufficienter promulgata: ut sic dubitandi lex irregularitatis non est sufficienter promulgata siquidem ei non constat in iure expressam esse. Ergo. Ne- que obest his quod Pontifex in dubio facti decidat irregu- laritatem esse censendam, quia eo casu certa est lex irregularitatem indicens, quam Pontifex obseruari voluit in dubio homici- dij, secus est cum de lege non constat. Ex hac conclusione infero, si in dubio iuris, an sit irregularis ordinis suscepti ante adhibitam diligentiam esto grauior peccat, potest ta- men post adhibitam diligentiam ad vincendum dubium Or- dines exercere. Nam esto illa susceptio ordinum vix in- qua non tibi suffragaret, ex illa tamen non impeditur ordinis exercere, sed ex irregularitate, quæ cum in iure expressa non sit, sed dubia nullatenus te impedit potest. Sicut bene aduertit Sanchez lib. 1. in decalog. cap. 10. num. 46. Bonac. de irregulari- tate. 7. p. 5. num. 5.

Secundo dico in dubio facti homicidij an scilicet homici- dium perpetraveris tua actione, consilio, vel favore te debes iudicare irregularem, & ut talis in foro externo habeatur, & iudicandus est non absoluit, sed quoad effectum abstinendi à celebratione, querendique dispensationem. Sic Nauar. cap. si quis autem de penitent. num. 53. & sequ. Couarruy. Cle- ment. si furiosus. 1. p. initio. num. 3. Azot. 1. lib. 2. cap. 19. p. 2. ca. sine. & q. 11. Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 2. num. 16. & in eius regia. lib. 1. cap. 18. num. 3. & 24. Suare disputatio. 40. sect. 5. numero 18. & 19. & sect. 6. à numero 1. Salas 1. 2. quest. 21. tract. 8. disputat. vnica. sect. 19. numero 170. & sequ. Reb. de obligatione ius- tit. 2. parte lib. 1. quest. 3. sectione 2. numero 13. Valen. tom. 4. disp. 7. quest. 19. part. 1. notab. 3. Sanchez lib. 1. in decalog. cap. 10. numero 43. Aulæ 7. part. disp. 2. dub. 5. conclus. 2. Molin. tract. 3. de iustit. disp. 67. num. 5. Coninch. disp. 17. dub. 2. numero 13. Mo- ueor, quia Textus in cap. ad audientiam. Cap. significasti, & penult. de homicidio expressè decidunt in dubio facti homici- dij obligationem esse à celebratione abstinere, & sic dubita- rem tanquam irregularem habendum esse. Quod supra dicti Textus statim non tanquam rem ex consilio, ut prima sen- tentia præterdit, sed tanquam ex obligatione, ut exponendi textus manifestam erit.

Notantem dixi te habendum esse irregularem quoad effectum abstinendi à celebratione, querendique dispensationem, quia in his tantum periculum anime imminet, & de his relati Textus loquuntur: nullo autem modo censendas esse irregularem quoad priuationem beneficiorum, aliisque penas iuregra- laribus impositas. Sicut bene aduertunt Panormit. dicto cap. significasti de Homicidio. num. 4. Sayrus lib. 1. in claus. regia. cap. 13. num. 2. & lib. 6. thesauri, cap. 2. num. 16. Suar. disp. 40. sect. 6. num. 6. Salas 1. 2. tract. 8. disp. vnica. sect. 19. num. 176. in fine. Molina tract. 3. disp. 67. n. 5. Sanchez lib. 1. cap. 10. n. 43. Coninch. disp. 17. dub. 2. num. 25. Gaspar Hurtado de irregulari. diffinit. 4. in fine.

Sed an quæ dicta sunt de dubio homicidij, censenda sint de dubio aliorum delictorum? Dissentunt Doctores. Nam Panormit in cap. ad audientiam. num. 2. de homicidio. Sylvest. verbo dubium. quest. 4. num. 7. & ibi Angel. num. 2. Tabiena. quest. 4. num. 5. Vazq. Azot. Couarruy. Valen. Sayrus. Reb. Galpat Hurtado loc. alleg. affirmant in omnibus materiis in dubio facti te reputandum esse irregularem. Ducuntur, quia Pon- tifex in dubio homicidij facti quemlibet reputandum esse ir- regularem nititur illi principio: In dubiis tutior pars est eli- genda; at hoc principium æquè in omnibus aliis materiis, ac in homicidio procedit. Item Pontifex non videtur nouum ius concedere, sed quod æquitate conforme est declarare, declarat autem tutiorem partem esse eligendam. Ergo in omnibus ma- teriis eligenda est.

Præterea lex etiam penaliter extendi debet ad casus simi- les quando ratio decidendi æquè in omnibus procedit, ut multi- tis probauit tract. de leg. vbi de legis interpretat.

Nihilominus esto hæc sententia sit satis probabilis, probabi- liorem existimo quam asserit extra dubium homicidij neminem esse.

PUNCTUM V.

De effectibus irregularitatis.

- 1 Effectus irregularitatis est privatio ordinis suscipiendi licite.
- 2 Privat etiam susceptio prima tonsura.
- 3 Irregularitas superveniens ordinato, si ex delicto proveniat privat ordinatum quolibet exercitio ordinis: secus si ex defectu.
- 4 Nulla irregularitas privat actionibus, qua clericis, & laicis communes sunt.
- 5 Irregularitas absoluta, privat irregularem beneficii consecratione.
- 6 Communis sententia negat collationem beneficii, factam irregularem validam esse.
- 7 Sed non videtur satis firma sententia.
- 8 Irregularis non videtur incapax jurisdictionis Ecclesiasticae.
- 9 Non privat irregularitas beneficiis rite acquisitis.
- 10 Satis obiectio ex Concilio Trident. desumpta.
- 11 Quid debeat praestare beneficiatus in irregularitatem incidens.
- 12 Irregularis ex homicidio privandus venit beneficiis obventis.
- 13 Irregularitas superveniens clerico beneficiato, non privat fructibus beneficii.
- 14 Neque item jurisdictione aliqua ad forum contentiosum pertinet.
- 15 Ligatus irregularitate, nec potest impetrare dispositionem, beneficium rite acquisitum renunciare potest.
- 16 Quod verum est etiam pendente accusatione irregularitatis.

esse irregularem censendum, vt expressè docuerunt Navarr. cap. si quis autem. num. 41. de poenitent. disp. 7. Suar. disp. 40. sect. 6. num. 8. & 13. Salas 1. 2. tract. 8. disp. unica. sect. 18. num. 168. Sanch. lib. 1. ca. 10. num. 48. Coninch. disp. 18. dub. 2. num. 1. 2. Aulia 7. p. disp. 2. dub. 5. conclus. 2. Bonac. de irregularit. num. 1. 2. Aulia 7. p. disp. 2. dub. 5. num. 2. & colligitur ex cap. si quis de sensent. excommunicat. in 6. ibi enim deciditur non contrahi irregularitatem nisi in casibus à iure expressis: at in iure expressum non est in dubio facti ultra casum homicidij irregularitatem incurri. Ergo ascendenda non est. Præterea in casu dubio nemo tenetur se sua libertate privare, nisi aliqua lege cogatur ad hanc privationem sustinendam: at nulla adest lex privans libertatem suscipiendi ordines dubium delinquentem nisi in casu homicidij. Ergo extra illum casum ordines suscipere poterit.

10 Neque obstant fundamenta contraria. Nam esto Pontifex ad statuendum irregularitatem in dubio homicidij nitatur illi principio: In dubiis pars est eligenda, non nititur illi tanquam principio quod necessarium sit observandum, sed tanquam principio quod observari maxime decet. Et licet hoc principium commune sit omnibus aliis materiis, in quibus consilium prudentissimum est tutiorem partem sequi, vt bene inquit Sanch. lib. 2. de matr. disp. 41. num. 9. quia tamen in irregularitate homicidij efficacius procedit propter indecentiam specialem, quam secum affert homicidium in clericis ea de causa disposuit Pontifex, vt in dubio homicidij censetur quis irregularis, quam dispositionem ad alias materias non extendit. Ad secundum nego in dictis Textibus non condi nouum ius; quia ibi non declarat in dubiis tutiorem partem esse eligendam necessarium, sed supponens tutiorem partem ex consilio sequendam esse, statuit dubium de homicidio esse irregularem censendum. Ad vltimum verius esse docuimus in dicto loco legem maxime poenalem ob similitudinem rationis extendendam non esse ad casum sub laza verborum forma non comprehendit.

Ex hac doctrina infer te non esse censendum irregularem, si facta diligentia, & dubitans an sit excommunicatus celebres, quia nullibi ob hanc celebrationem dubium irregularitatis expressa est: & facit cap. Apostolica 9. de cleric. excomm. minor. vbi solum de clerico celebrante cum ignorantia crassa, & supina censura dicitur indigere dispensatione, nam celebrans cum ignorantia probabili suspensionis exculatur. Atque ita tradit Aulia 7. p. disp. 2. dub. 5. conclus. 2. Suar. disp. 40. sect. 5. n. 13. & 19. Sanch. lib. 1. ca. 10. n. 48. & alij Doctores superius pro nostra sententia relati.

Secundo infer ob mutilationem dubium te non debere irregularem reputare, quia mutilatio esto disponat ad homicidium, non est tamen homicidium, at in solo dubio homicidij statuitur irregularitas, ergo non est ad mutilationem dubium extendenda. Sicuti notauit Sanch. lib. 1. ca. 10. n. 49. Bonac. disp. 7. p. 5. num. 3.

PUNCTUM IV.

De causa formali irregularitatis.

1 Quae sit causa formalis explicatur.

1 **C**AUSA formalis irregularitatis sunt verba quibus in iure irregularitas fertur. Nam cum saepe dictum sit nullam irregularitatem contrahi nisi in casibus à iure expressis efficitur laudè ea verba, quibus in iure exprimitur irregularitas, censenda esse illius causam formalem.

Solum est dubium, quibus verbis censetur in iure irregularitatem expressam esse, latè id explicat Suar. disp. 40. sect. 8. per totam vbi varias regulas conuertit. Sed omnes ad hanc vnam reducuntur, quae privationem suscipiendi Ordinis indixerit, vti si Textus dicat ad clericatum non promotus, non ordinatus, non fiat clericus, vti habetur cap. de clericis. Cap. curandum, & alius 34. disp. Et licet illa verba Non ordinatus, videantur ad Praelatum dirigi, ideoque sententiam ferendam, & non ipso iure latam continere, quia tamen supponunt causam, ob quam non sit ordinandus scilicet inhabilitatem, ea de causa ascendendum est plerumque irregularitatem continere: vt aduertit Coninch. disp. 18. dub. 3. num. 24. Aliæ formæ quæ solum exclusionem à Sacerdotio denotant, vt sunt illae: Inter Presbyteros non computentur: Non fiat Sacerdos, & similes, esto irregularitatem partialem significantes, saepe assumuntur ad irregularitatem integram significantiam, maxime in eo qui nullo ordine insignitus est, eo quod exclusio sacerdotio, ceteri ordines vt potest ad sacerdotium relati, excludi videntur, quod ex circumstantiis colligendum est. Sicuti notat Bonac. de irregular. disp. 7. p. 3. num. 20.

Primus, & praecipuus effectus irregularitatis est privatio ordinis suscipiendi licite, nam validam receptionem nullatenus Ecclesia impedire potest, si de facto materia, & forma, & minister adint à Christo requisiti: vti ex omnium sententia tradit Bonac. disp. 7. de irregularit. pun. 4. Primam tamen tonsuram quia ex Ecclesiae institutione pendet, poterat Ecclesia irritam reddere ab irregulari susceptam, sed nullibi constat hanc apposuisse irritationem, ideoque sicut non irritat susceptionem Ordinis, nec primam tonsuram censenda est irritata. Sicuti docet Suar. disp. 40. sect. 1. n. 1. Bonac. de irregular. pun. 4. num. 1.

Quinimò aliqui Doctores asserunt susceptionem primæ tonsuræ irregulari prohibitam non esse; eo quod tonsura non fit proprie, & in rigore Ordo, sed ad Ordines suscipiendos dispositio: irregularitas autem (vt ex eius definitione constat) Canonicum impedimentum est Ordinis suscipiendi, sed nullatenus hæc sententia admittenda est, sed omnino dicendum irregularem priuatum esse prima tonsura suscipiendæ, sicut & reliquis ordinibus; eo quod irregularitas tendit ad constituendum irregularem extra clericorum statum, & regulam, qui est effectus tonsuræ oppositus, quæ tonsuratum in statum Clericorum adaptat.

Neque obest primam tonsuram proprie Ordinem non esse. Satis enim est quod sub ordine latè sumpto comprehendatur, iuxta Textum in cap. cum contingat de arate, & qualis, vt inde colligatur irregularitatem quæ totius ordinis susceptione priuat, priuat susceptione primæ tonsuræ. Præterquam quod ex privatione ordinis suscipiendi, inferunt primæ tonsuræ privatio. Etenim prima tonsura est dispositio ad Ordines, quæ ergo incapax est suscipiendi Ordines, iniquè illorum dispositionem suscipit. Atque ita docent Navarr. 1. r. consilior. cons. 24. de temporib. ordinat. n. 1. & 3. & cons. 34. & 35. de homicidio. Suar. disp. 40. sect. 1. num. 11. Sayrus lib. 6. cap. 1. n. 19. Garcia de benef. 7. p. cap. 12. n. 30. Filliac. tract. 18. cap. 3. num. 39. & 60. Aulia 7. p. disp. 2. dub. 6. Bonac. de irregular. disp. 7. pun. 1. num. 4. circa finem.

Verum si irregularitas ordinato superveniat distinguendum est, an sit irregularitas ex delicto, vel ex defectu. Si fuerit irregularitas ex delicto pura ex homicidio, ex iniqua ordinum susceptione, vel administratione; priuat ordinatum quolibet exercitio ordinis suscepti, & inhabilem reddit alium suscipiendi, quia præstat omnem effectum quem præstare potest, vt colligitur ex cap. fin. de temporib. ordinat. & cap. inquisitionis 1. de accusationib. Et tradit ex communi sententia Coarru. Clement. si furiosus, de homicidio 1. p. §. 1. num. 3. Navarr. cap. 27. num. 194. Suar. disp. 40. sect. 2. num. 4. Aulia 7. p. disp. 2. dub. 6. Verum si irregularitas non ex delicto, sed ex defectu ordinato superveniat, qualis est quæ refertur in cap. 2. de clerico egrotante cui duo digiti cum medicata palmæ abscissi fuerant & constituit hunc sacerdotem irregularem ad celebrandum, non tamen ad alia sacerdotalia munera, qualia sunt assistere matrimonio, abluere à peccatis, aliaque Sacramenta ministrare.